
MAGYARORSZÁG ÉS SZOKÁSRENDSZERE

(FELADATGYŰJTEMÉNY)

Programcsomag:	Magyar mint idegen nyelv
Életkor:	13–15 év
Nyelvi szint:	A2
Készítették:	Bándli Judit, Maróti Orsolya

A kiadvány az Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program
kerettanterve alapján készült

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült, a sulinova oktatási programcsomag részeként létrejött tanulói információhordozó. A kiadvány sikeres használatához szükséges a teljes oktatási programcsomag ismerete és használata. A teljes programcsomag elérhető: www.educatio.hu címen.

Szakmai vezető: Kuti Zsuzsa

Szakmai bizottság: Enyedi Ágnes, dr. Majorosi Anna, dr. Morvai Edit, dr. Poór Zoltán

Szakértő: dr. Kárpáti Tünde

Alkotószervező: Sákovics Lília

Felelős szerkesztő: Burom Márton

©

Szerzők: Bánhidi Judit, Jakab Ildikó, Maróti Orsolya, Varga Virág

Educatio Kht. 2008.

A MODUL LEÍRÁSA	Ebben a modulban a tanulók megismerkedhetnek a célország kulturális hagyományaival, ízelítőt kapnak a hatékony nyelvi viselkedéssel összefüggő szabályokból, maguk is felfedezhetnek néhányat. Mozgósíthatják eddigi ismereteiket, tudatosulhat bennük, hogy már eddig is jelentős háttértudással rendelkeznek, s kis csoportokban játékos formában össze is mérhetik erejüket. A feladatgyűjtemény kiegészítő anyagként kerül a diákok kezébe. Bár a feladatok tartalmi, nyelvtani szempontok alapján csoportosíthatók, mégsem alkotnak összefüggő egészet: sorrendjük felcserélhető, szabadon variálható, s a felhasználók az ötletek nyomán új feladatokkal is gazdagíthatják a készletet.
A MODUL CÉLJA	A diákok kulturális jártasságának tudatosabbá tétele, a saját kultúrájuk és a magyar kultúra között különbségek tudatosítása, önbizalmuk erősítése meglévő implicit tudásuk explicitté tételével. Lexikális és grammatikai ismereteik aktivizálása, készségeik fejlesztése mellett külön jelentősége van annak is, hogy a csoportos munka során összehasonlíthatják, összevethetik a már meglévő ismereteiket. A kulturális sokszínűség megtapasztalása hozzásegítheti a befogadó, elfogadó szemlélet kialakítását is.
AJÁNLOTT ÓRASZÁM	Változó, lásd a tevékenységeknél
AJÁNLOTT KOROSZTÁLY NYELVI SZINT	13-14 év A2
AJÁNLOTT BEMENETI NYELVI SZINT	<ul style="list-style-type: none"> – minimális tapasztalat Magyarországról (rövid itt tartózkodással megszerezhető) – korábban megtörtént dolgok elmesélése – melléknévi igenevek használata, felismerése – az igekötő felismerése, minimális ismeret tulajdonságairól
MODULKAPCSOLÓDÁSI PONTOK	
Kereszttantervi	Ember és társadalom, Magyar nyelv és irodalom, Földünk – környezetünk, Életvitel és gyakorlati ismeretek
Programcsomagon belül	Minden modulhoz kapcsolódik.
Programcsomagok között	Az 5–6. osztály kezdő programcsomagjához.

A KÉPESSÉGFEJLESZTÉS FÓKUSZAI

Kompetenciaterületi

- Nyelvi kompetenciák
- Szociolingvisztikai kompetencia
- Pragmatikai kompetencia

Egyéb műveltségterületi

- Ember és társadalom:
- ismeretek felfrissítése csoportmunkában
 - tájékozódás térben és időben
 - passzív szókinés aktivizálása
- Vizuális kultúra:
- minimális művészettörténeti ismeretek megszerzése
- Magyar nyelv és irodalom:
- a grammatikai metanyelv megismerése
 - a nyelvi rendezőelvek tisztázása
 - a passzív szókinés aktivizálása
 - az íráskészség és a stratégiai kompetencia fejlesztése
- Földünk – környezetünk:
- a kulturális sokszínűség tudatosulása, e sokszínűség iránti nyitottság
 - tájékozódás térben, a térképen
- Életvitel és gyakorlati ismeretek:
- a sikeres boldogulás feltételei magyar nyelvi környezetben
 - a használati eszközök, szerszámok neve
 - hétköznapi tájékozódás

ÉRTÉKELÉS

Minden feladat után szükség van a tanár bevonására az értékelésbe, ő hagyja jóvá a felhasznált nyelvi formák helyességét (esetünkben egy speciális, passzív tudást aktivizáló, rendszerező tevékenységről van szó). A tanulók is képessé válnak egymás munkájának értékelésére. Az írásbeli munkákat együtt, a helyes formákat a táblán is feltüntetve javítják, illetve a házi feladatokat a tanár otthon. A szóbeli megnyilvánulások esetén a tanár – a gyakorlatnak megfelelően tapintatosan – folyamatosan javítja a hibákat.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A kollégák olyan feladatgyűjteményt kapnak kézhez, amelyet szabadon felhasználhatnak óraterveik készítésekor. A tanulócsoport tudásszintjéhez, igényeihez alkalmazkodva, az időkeretet figyelembe véve válogathatnak. A tanároknak ajánlatos felfrissíteni az adott nyelvi jelenséggel kapcsolatos tudásukat, hisz feltétlenül szükség lesz erre a tanulók birtokában levő s a csoportmunkában általuk összegyűjtött formák rendszerezésekor. Az alpontok a feladat megoldásának menetét mutatják.

TÁMOGATÓ RENDSZER

- Alföldy Jenő–Bakos István–Hámori Péter– Kiss Gy. Csaba: *Haza a magasban*. Magyar nemzetismeret I.-II. Lakitelek, Antológia Kiadó és Nyomda Kft.
- Bándli Judit–Maróti Orsolya: *Kultúra és nyelvi viselkedés*. Japán diákok kérési és visszautasítási stratégiái magyar nyelven. In: *Hungarológiai évkönyv 4*. Pécs. Pécsi Tudományegyetem, 2003. 137–152.
- Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.
- Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.
- Bart István: *Hungary and the Hungarians*. Budapest, Corvina, 1999.
- Bart István: *Angol–magyar kulturális szótár*. Budapest, Corvina, 1998.
- Di Pietro, Robert J.: *Szerepjátékok a nyelvórán. Stratégiai interakció*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994.
- Glatz Ferenc (szerk.): *A magyarok krónikája*. Budapest, Magyar Könyvklub, 2000.
- Hegedűs Rita: *Magyar Nyelv*. Formák, funkciók, összefüggések. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2004.
- Horváth Attila: *Kooperatív technikák*. Hatékonyság a nevelésben. Budapest, Iskolafejlesztési Alapítvány – OKI Iskolafejlesztési Központ, 1994.
- H. Varga Márta: *A szóképzés helye a magyar mint idegen nyelv tanításában*. Dolgozatok a magyar mint idegen nyelv és hungarológia köréből. 41. szám, Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2004.
- Maróti Orsolya: *Szia, professzor úr!* Pragmatikai hibák idegen ajkúak magyar nyelvhasználatában. In: *Hungarológiai évkönyv 4*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem, 2003. 166–172.
- Maróti Orsolya: *Véletlen, vagy tipikus hiba? A köztes nyelvről*. In: *Hungarológiai évkönyv 6*. Pécs. Pécsi Tudományegyetem, 2005. 200–203.
- Poór Zoltán: *A kommunikatív szemlélet megvalósulási formái a gyermekkori nyelvoktatásban*. Kecskemét, Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, 1995.
- Poór Zoltán: *Nyelvpedagógiai technológia*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.
- Szili Katalin: *Tetté vált szavak*. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2004.

A MODUL TÉRKÉPE

A MODUL SZÁMA	A MODUL CÉLJA	TARTALOM	NYELVI TARTALOM	ESZKÖZÖK
1.	<ul style="list-style-type: none"> – az érdeklődés felkeltése a téma iránt – a témával kapcsolatos, már tanult és a célnyelvi környezetnek köszönhető passzív szókincs előhívása, alkalmazása, bővítése – a történetek elmondásához szükséges grammatikai ismeretek aktivizálása – az udvarias nyelvi viselkedéshez köthető megnyilvánulások összegyűjtése, osztályozása különböző szempontok alapján – a kompetenciák és alapkészségek fejlesztése az adott témákkal kapcsolatos helyzetekben, szituációkban – a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – a kulturális nyitottság, együttműködés fejlesztése csoportmunkában, pármunkában – a tájékozódási készség fejlesztése – a mindennapi életben való eligazodás segítése – a beilleszkedés segítése 	<p>Magyarország és Budapest főbb nevezetességei, tájékozódás. Az ünnepekkel, a nyelvi udvariassággal kapcsolatos feladatok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tájékozódás a térképen, az égtájak nevei – utazás, tervek – Magyarország nevezetességei – Budapest nevezetességei, érdekességek – történelmi adatok, érdekességek – az ünnepek rendszere, szokások – a múlt idő – az igekötők és a szórendi helyzetük (tagadás, kérdő mondat) – a melléknévi igenév – a melléknévi igenév főnevesült formái – a tegezés-magázás formai követelményei 	<ul style="list-style-type: none"> – füzet – tábla – a feladatokhoz tartozó feladatlapok, mellékletek (gondolattérkép, kártyák stb.) – fotók, képek, rajzok

A FELDOLGOZÁS MENETE

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
1. MESÉLJ!					
1.1. Ráhangelődés: történehallgatás					
A	Egy érdekes történet meghallgatása 2 perc	szövegértés	frontális	bemutató	egy javasolt történet (1. melléklet: 1.1./A)
	Tanári tevékenységek A tanár bemelegítésképpen múlt időben elmesél a diákoknak egy érdekes vagy vicces történetet, amely várhatóan felkelti az érdeklődésüket, és oldott hangulatot teremt. Ez lehet a tanárral megesett vagy másoktól hallott, másokról szóló történet is. Ezután a tanár válaszol a felmerülő kérdésekre.			Tanulói tevékenységek A diákok meghallgatják a tanár történetét, majd kérdéseket tehetnek fel neki.	
1.2. Történetmesélés					
A	Egy történet elmesélése három választható téma alapján 8 perc	lexikai, szemantikai kompetencia, beszédkészség, szövegértés	pármunka	feladatvégzés	
	Tanári tevékenységek A tanár irányítja a párok kialakítását, majd felkínál három témavariációt a tanulóknak: a) „Egy érdekes élményem Magyarországon”, b) „Egy vicces történet, ami velem történt Magyarországon”, c) „Életem legunalmasabb napja”			Tanulói tevékenységek A tanulók kiválasztanak egy témát, és kölcsönösen elmesélik a történetüket a párjuknak múlt időben.	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
1.3. Történetválasztás					
A	A diákok ajánlása alapján a legjobb történet kiválasztása 3 perc	beszédképesség	frontális	vita	
	Tanári tevékenységek A tanár megkérdezi, hogy ki hallott különösen érdekes történetet a párjától, amelyet a többiekkel is meg akar osztani. Ezután a jelentkező tanulóktól megkérdezi, hogy miért tartják jónak a történetet, és arra biztatja őket, hogy korteskedjenek az adott történet mellett. Végül az ajánlások alapján kiválasztja a legígéretesebbet.			Tanulói tevékenységek A jelentkező tanulók egymással versengve megindokolják, hogy miért ajánlják közös meghallgatásra a párjuk történetét.	
1.4. Közös történehallgatás					
A	A legjobbnak ítélt történet meghallgatása 2 perc	lexikális, szemantikai kompetencia, szövegértés, beszédképesség	frontális	feladatvégzés	
	Tanári tevékenységek A tanár felszólítja a párja története mellett legmeggyőzőbben érvelő diákot, hogy adja elő azt a többieknek.			Tanulói tevékenységek A kiválasztott diák elmondja a történetet.	
2. ÁTRENDEZZÜK A TERMET					
2.1. Előkészítés: a terem átrendezése					
A	A teremben található tárgyak helyének megváltoztatása 2 perc		frontális	szemléltetés	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár kiválaszt egy diákot, és kiküldi a teremből, utána a többiek segítségével 6-8 jól látható tárgyat elmozdít a helyéről (pl. leveszi a képet a falról, és az asztalra teszi; a kiküldött diák táskáját felteszi a szekrény tetejére stb.). A tárgyak mellett néhány diák is megváltoztathatja a helyét, pl. felülhet az asztalra.		Tanulói tevékenységek A diákok segítenek a tanárnak az átrendezésben, és közben mondják, hogy mit csinálnak.		
2.2. Leírás: mi változott?					
A	A terembeli változások felismerése és leírása igekötős igék segítségével 5 perc	beszédkészség, grammatikai kompetencia	egyéni, frontális	feladatvégzés	
	Tanári tevékenységek A tanár behívja a diákot, és a terembeli változásokra irányuló kérdés(ek)e)t tesz fel neki (pl. Mi változott a teremben? Mi történt a teremben? Mit csináltunk a teremben?). Példamondat segítségével rávezeti arra, hogy igekötős igék segítségével fejezze ki a változást (pl. A képet levettük a falról.)		Tanulói tevékenységek A kiválasztott diák felsorolja, hogy milyen változások történtek a teremben, a többiek kiegészítik, javítják.		
3. IGEKÖTŐS IGÉK KÉRDŐ MONDATOKBAN					
3.1. Az igekötős igék kérdő mondatokban					
A	Az igekötős igék gyakorlása kiegészítendő kérdésekkel 10 perc	grammatikai kompetencia	egyéni, frontális	bemutató, megbeszélés, magyarázat, értékelés	3.1./A feladatlap

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a lapokat, és ismerteti a feladatot a feladatlapon található példa segítségével: A feladatlapon látjuk a válaszokat. Találjuk ki, hogy mi volt a kérdés! A végén megbeszélik a megoldásokat, megindokolják, hogy miért az a nyelvi forma helyes.</p>			Tanulói tevékenységek		
			<p>A diákok megoldják a feladatokat, majd a tanárral közösen ellenőrzik. Megoldások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a) Kit koronáztak meg 1000-ben? 1. b) Mi történt 1000-ben? 1. c) Mikor koronázták meg Szent Istvánt? 2. a) Mik vonultak ki 1242-ben Magyarországról? 2. b) Mit csináltak a tatár csapatok 1242-ben? 2. c) Mikor vonultak ki a tatár csapatok Magyarországról? 2. d) Honnan vonultak ki a tatár csapatok 1242-ben? 3. a) Ki védte meg Eger városát a török csapatoktól 1552-ben? 3. b) Mit csinált Dobó István 1552-ben? 3. c) Mit védett meg Dobó István a török csapatoktól? 3. d) Mikor védte meg Dobó István Eger városát a török csapatoktól? 4. a) Mi történt 1848. március 15-én? 4. b) Mikor tört ki a forradalom Pesten? 4. c) Hol tört ki a forradalom 1848. március 15-én? 5. a) Mi nyílt meg 1866-ban? 5. b) Mi történt Pesten 1866-ban? 5. c) Mikor nyílt meg a pesti Állatkert? 		

4. IGEKÖTŐS IGEK TAGADÓ MONDATOKBAN

4.1. Az igekötős igék tagadó mondatokban

A	<p>Az igekötős igék gyakorlása tagadó mondatokban</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	grammatikai kompetencia	Egyéni, frontális	bemutató, megbeszélés, magyarázat, értékelés	4.1./A feladatlap
---	---	-------------------------	----------------------	---	----------------------

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a lapokat, és ismerteti a feladatot. A végén megbeszélik a megoldásokat, megindokolják, hogy miért az a nyelvi forma helyes.</p>			Tanulói tevékenységek		
			<p>A diákok megoldják a feladatokat, majd a tanárral közösen ellenőrzik. Megoldások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sajnos, nem érkeztek meg Magyarországra Xantus János állatai, mert nem engedték át őket a porosz–osztrák határon. 2. Nem a városligeti Páva-szigeten épült fel az állatkert, hanem a Városliget északnyugati oldalán. 3. Nem nyitották meg az állatkertet 1866. március 15-én, elhalasztották a megnyitás időpontját. 4. Nem a megnyitó napján látogatott el az állatkertbe Erzsébet királyné, csak tizenkét nappal később. 5. Nem 1884-ben született meg a budapesti állatkert első kis zsiráfja, hanem már 1883-ban. 6. Nem 1882-ben kezdték meg a fókamedence építését, hanem csak 1884-ben. 7. Nem az állatkert mellett épült fel 1889-ban az állandó cirkusz, hanem az állatkert területén 		

5. MELYIK A HELYES? – IGEKÖTŐ ÉS SZÓREND

5.1. Feladatlap

A	<p>Az igekötős igék szórendjének gyakorlása 10 perc</p>	grammatikai kompetencia	egyéni, frontális	megbeszélés, magyarázat	5.1./A feladatlap
	<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a lapokat, és ismerteti a feladatot: Az igekötős igék szórendjével foglalkozunk. Válasszátok ki a megadott három lehetőség közül a helyeset! A végén megbeszélik és megindokolják a megoldásokat.</p>		Tanulói tevékenységek		
			<p>A diákok megoldják a feladatokat, majd a tanárral közösen ellenőrzik. Megoldások: A-a, B-a, C-b, D-b, E-b, F-c, G-a, H-c</p>		

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
6. A PADON ÜLŐ FIÚ – MELLÉKNÉVI IGENEVÉK A HASZNÁLATBAN					
6.1. A forma bemutatása, gyakorlása					
A	A melléknévi igenevek (folyamatos, befejezett, beálló) funkciójának ismertetése, példa 10 perc	grammatikai kompetencia, lexikális, szemantikai kompetencia, íráskészség	frontális, egyéni	szemléltetés	6.1./A feladatlap
	<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár felírja a táblára a példamondatokat: <i>A fiú táskát cipel. A fiú elveszített valamit. Melyik fiú veszített el valamit? A táskát cipelő fiú elveszített valamit.</i> Melléknévi igenevet tartalmazó példákon keresztül tudatosítja, hogy miképpen használhatjuk őket szövegalkotáskor, illetve a különféle beszédhelyzetekben, mikor használatos a folyamatos, a befejezett és a beálló forma. Tisztázza az egyidejűséggel, előidejűséggel kapcsolatos tudnivalókat. Válaszol a felmerülő kérdésekre.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók meghallgatják a tanár ismertetését, és a feladatlapon szereplő mondatokat melléknévi igeneves szerkezeteket használva egybeszerkesztik.</p> <p>Megoldások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Feladhatod a postán a megcímezett meghívókat. 2. Az almát szállító teherautó egy balesetben felborult. 3. Ne vidd el az asztalon lévő könyveket! 4. Majd holnap elküldöm a megírt e-maileket. 5. A tegnap beadott fogalmazásokat hétfőre hozza vissza a tanár. 6. Kisebbre kell cserélnem a tegnap vásárolt nadrágot. 7. Kezdjük az órát a kitöltendő feladatlapokkal! 	
7. FELVONÓ, MOZGÓLÉPCSŐ – IGENEVES FORMÁK A MINDENNAPOKBAN					
7.1. A főnevesült melléknévi igenevek családjának bemutatása					
A	A környezetünkben levő tárgyak, foglalkozások nevének bemutatásán keresztül élővé teszi a formát, újabbak alkotására is késztet. 5 perc	grammatikai, lexikális kompetencia, beszédértés	frontális, kiscsoportos	bemutató	A4 méretű fotók: asztalterítő, mozgólépcső őbusz vezető (2. melléklet 7.1./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>Felmutatja az asztalterítő képét: Mire használjuk? Felmutatja a mozgólépcső képét: Mit csinál a lépcső? Felmutatja a buszvezető képét: Mit csinál ez az ember?</p> <p>A diákokkal a három szó megvitatása után újabbakat gyűjtet (pl.: meghívó, óramutató, igazgató, messzelátó, futballbíró, felüljáró, autómosó).</p>		<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók a forma bemutatása nyomán maguk is felfedezik, hogy rengeteg ilyen szót ismernek. Csoportokba sorolják őket: tárgy, foglalkozás. Minimum ötöt-ötöt gyűjtenek. Elmagyarázzák a másik csoportnak, hogy mit takar egy-egy szó (pl. cipőfűző: (egy/a) zsinór, amit a cipőnkbe fűzünk).</p>		
B	<p>Új formák létrehozása</p> <p>5 perc</p>	<p>grammatikai kompetencia, írás-készség</p>	<p>kiscsoportos, frontális</p>	<p>igekártyák (2. melléklet 7.1./B)</p>	
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja az igekártyákat. Minden csoportnak 6-ot. Feladat: Alkossátok meg a szót, és mondjátok el, hogy mit jelent!</p>		<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>Kártyákat kapnak különböző igékkal. Ezekből kell megalkotniuk a tárgyak, foglalkozások neveit. A közös megbeszélés során használják a feladat első részében bemutatott magyarázó formát.</p> <p>Megoldások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. csoport: versenyző, ellenőrző, zeneszerző, (vicc:) Győző, étkező, vészjelző 2. csoport: teniszező, hegyező, fényképező, filmrendező, (teniszezés közben) teniszütő, tűzoltó 3. csoport: palacsintasütő, mentő, diótörő, autószerelő, ebédlő, síelő, nyomozó 4. csoport: hőmérő, műsorvezető, villanyszerelő, rendelő, égő, öttusázó 		

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
8. TEGEZSEM VAGY MAGÁZZAM? A TEGEZÉS-MAGÁZÁS KÉRDÉSÉRŐL					
8.1. A különbség bemutatása, figyelemfelkeltés					
A	A szituációfüggő forma megválasztásának szabályai 2 perc	grammatikai, lexikális kompetencia, pragmatikai kompetencia, szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia	frontális	bemutató	2 db A4 méretű fotó: egy kortárs és egy felnőtt nő képe (2. melléklet 8.1./A)
	Tanári tevékenységek A tanár felteszi a két képet a táblára, s köszönéseket gyűjtenek közösen, amelyeket a megfelelő kép alá ír a tanár. Felhívja arra is a figyelmet, hogy felnőttel vagy gyerekkel beszélgetve nemcsak a köszönéskor, hanem a párbeszédet folytatva is érvényesül bizonyos különbség.		Tanulói tevékenységek A tanulók a tanár segítségével köszönésformákat gyűjtenek, és csoportosítják őket.		
B	A meglévő formák átalakítása 10 perc	lexikális, grammatikai kompetencia, íráskészség	pármunka, frontális	feladatvégzés	8.1./B feladatlap

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár irányítja a párok kialakítását, majd az első feladat megoldásával elindítja a munkát. A megoldást megbeszéli a tanulókkal.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók párokban átalakítják a mellékletben található mondatokat. A megoldásokat együtt beszélnek meg. Megoldások:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tanárnő! Jöjjön el holnap hozzánk! 2. Holnap megvárnálak óra után, mert van egy kérdésem. 3. Tanárnő! Nekem is adjon egy papírt, legyen szíves! 4. Ezt a Tanárnőnek/Önnek hoztam. 5. Láttalak tegnap a könyvesboltban. 6. A tanárnővel/Önnel mehetek a könyvtárba holnap? 7. Tanárnő! Szeretném meghívni a bemutatómra. 8. Kérhetnék tőled egy tollat? 9. Tanárnő! Ide tudna jönni egy pillanatra? 10. Tanárnő! Becsukná az ablakot? 		

9. HOGYAN KÉRJEM MEG? – KOMMUNIKÁCIÓS STRATÉGIÁK GYAKRAN ELŐFORDULÓ SZITUÁCIÓKBAN

9.1. Kommunikációs stratégiák bemutatása

A	<p>Az adott szituációban használatos megnyilatkozások megalkotása</p> <p style="text-align: right;">7 perc</p>	<p>grammatikai, lexikális kompetencia, beszédkészség</p>	<p>frontális, pármunka</p>	<p>bemutató, szerepjáték</p>	<p>kártyák beszéd- helyzetek leírásával (2. melléklet 9.1./A)</p>
---	--	--	--------------------------------	----------------------------------	---

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a kártyákat. Egy mintakártya segítségével bemutatja a szituációt, amely a következő: Véletlenül meglököd valakinek a kezét a buszon, s elejti a csomagját. Mit mondhatunk ebben a helyzetben? Egy lehetséges reakció: Jaj, bocsánatot kérek! Segítetek. A párod feladata: Ha ezt hallod, mire gondolsz, mi történt? Választhatsz: vagy körülírod, elmeséled a szituációt, vagy folytatod pároddal a képzeletbeli párbeszédet: pl.: Semmi baj, nagyon tele van a busz. Megköszönöm, ha segít.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A diákok egyik fele kártyát húz, amelyen egy szituáció leírását találják, utasítással. Az utasításnak megfelelően megalkotott megnyilatkozást a párjuk próbálja értelmezni vagy úgy, hogy reagál rá, azaz „belép” a beszédhelyzetbe, vagy úgy, hogy ő is megpróbálja meghatározni a szituációt.</p>		

9.2. Hogyan kérjem meg?

A	<p>Különbségtétel életkor/státus szerint</p> <p style="text-align: right;">7 perc</p>	<p>nyelvi (lexikális, grammatikai) kompetencia, pragmatikai kompetencia</p>		<p>egyéni, frontális</p>	<p>szerepjáték, gyakoroltatás</p>	<p>kártyák, (2.melléklet 9.2./A), női sál, nyakkendő</p>
	<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kijelöl két tanulót, majd kiosztja a szituációkat tartalmazó kártyákat. E két diákhoz intézik majd társaik kéréseit, kijelentéseiket. Egyikőjük nem önmagát játssza: egy nyakkendővel (fiú) vagy sállal (lány) jelöljük, hogy ő a felnőtt férfi vagy nő. A tanár hol egyikükre, hol másikukra mutat, s a válaszadó dönt a megfelelő udvariassági forma megválasztásáról. A csoport a tanárral együtt minden esetben azonnal dönt, hogy elfogadható volt-e a válasz az adott helyzetben.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A kártyán feltüntetett helyzetben kell valamit mondania a csoport előtt álló gyerektársának, ill. a „felnőttek”.</p>		

10. ELNÉZÉST, LESZÁLL? – UDVARIASSÁG ÉS KULTURÁLIS SZABÁLYOK

10.1. Szabad ez a hely? – a teremben lévő üres helyet kívánja elfoglalni a tanár

A	<p>A szituáció felismertetése, a kérdés felhasználási körének tágítása</p> <p style="text-align: right;">2 perc</p>	<p>lexikális kompetencia, beszédértés</p>		<p>frontális</p>	<p>szemléltetés, ráhangolás</p>	
---	---	---	--	------------------	---------------------------------	--

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK	
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK		
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár odalép az egyik diák mellett üresen álló helyhez, és megkérdezi: Bocsánat. Szabad ez a hely? Megvárja a diák válaszát. Ha helyes, továbblép, és egy másik diáktól is megkérdezi ugyanezt, de akkor egy foglalt hely felől érdeklődik. Egy harmadik helyzetben ismét válaszolnia kell a megkérdezettnek az igazságnak megfelelően. A megoldás megbeszélésekor tisztázza, hogy minden érthető volt-e az ismertetésben, hogyan jelezhetjük, hogy szabad/foglalt egy hely, mi a konvenció. A megbeszélés során a diákoktól újabb ötleteket vár, hogy mely más esetben használható még az adott kifejezés.</p>			<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók aktívan részt vesznek a tanár által természetes módon kreált szituációban. A megoldás megbeszélésekor saját tapasztalataik alapján bővítik azoknak a szituációknak a körét, amelyben az adott kérdés felhasználható.</p>		
10.2. Az egyes szituációkban használandó kifejezések megkeresése, kártyák párosítása						
A	<p>Előre meghatározott szituációkban használható kifejezések kiválasztása, gyakorlása</p> <p>10 perc</p>	<p>lexikális, pragmatikai kompetencia, szövegértés, beszédképesség</p>		<p>pármunka</p> <p>feladatvégzés</p>	<p>kék kártyák (szituációk), piros kártyák (kifejezések) (2. melléklet 1 0.2./A)</p>	
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A bemutatott szituáció kapcsán a tanár irányítja a párok kialakítását, majd utasításokkal látja el őket: Kék és piros kártyákat kaptok. A kék kártyákon különféle szituációkat találtok, a pirosakon mondatok. Minden szituációhoz (kék kártyák) kell találatot legalább egy piros kártyát, de előfordulhat, hogy többször is felhasználhattok egy piros kártyát. Vannak olyan piros kártyák, amelyekhez nem tartozik kék kártya. A megoldást megbeszéli a tanulókkal.</p>			<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók párokban megkeresik az összeillő kék-piros kártyákat. A megoldást megbeszéli a tanárral.</p>		
10.3. Szerepjáték						
A	<p>A kialakított szituációkat gyakorolják felváltva</p> <p>3 perc</p>	<p>szociolingvisztikai kompetencia, szóbeli interakció, beszédértés, beszédképesség</p>		<p>pármunka</p> <p>szerepjáték</p>		

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár ismerteti a feladatot: a megtalált kifejezéseket felhasználva 2-3 rövid dialógusban gyakorolják a diákok a szituációkat.		Tanulói tevékenységek A tanulók a vállalt vagy rájuk osztott szerep szerint vesznek részt a beszédhelyzetekben.		
11. UDVARIAS VAGY?					
11.1. Nyelvi viselkedésformák vizsgálata különböző szituációkban					
A	Udvariassági teszt kitöltése 5 perc	pragmatikai kompetencia	egyéni	feladatmegoldás	11.1./A feladatlap
	Tanári tevékenységek A tanár kiosztja a feladatlapokat, és ismerteti a feladatot: A feladatlapon különböző szituációk vannak. Válasszátok ki a lehetőségek közül, hogy mit mondanátok az adott szituációkban!		Tanulói tevékenységek A diákok egyedül megoldják a feladatot.		
11.2. A feladat megbeszélése					
A	A szituációk és a nyelvi viselkedésformák értékelése 7 perc	pragmatikai kompetencia	frontális	megbeszélés	11.1./A feladatlap
	Tanári tevékenységek A tanár nem csupán a helyes megoldást mondja meg, hanem kitér néhány más – az adott szituációban helytelen – megnyilvánulás használati jellemzőire is. A végén ismerteti a teszt pontozását (1 jó feladat: 1 pont).		Tanulói tevékenységek A tanulók részt vesznek a közös értékelésben, kérdezhetnek, végül pontozzák a saját tesztjükét. Megoldások: 1-c, 2-b, 3-b, 4-a, 5-c, 6-b, 7-b, 8-a, 9-c, 10-a		
11.3. Mennyire vagy udvarias?					
A	Tesztértékelés írása 10 perc	írás-készség	csoportmunka	vita, megbeszélés	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár a 2/A-ban elvégzett pontozáshoz kapcsolódva megállapítja a ponthatárokat, és így három sávot hoz létre (0–3 pont, 4–7 pont, 8–10 pont). Ezután 3–4 fős csoportokat alakít ki a tanulók között, és megbízza őket azzal, hogy a magazinok mintájára írjanak értékelést a három sávhoz. Sávonként három mondat elegendő.			Tanulói tevékenységek A diákok csoportokat alkotnak, és együtt megoldják a feladatot. Ezután a csoportok felolvassák az értékelést.	
12. „LÁTTÁL-E MÁR VALAHA...?”					
12.1. Ráhangelődés					
A	A feladatban szereplő forma (múlt idő+már) bemutatása/felidézése 3 perc	nyelvi (grammatikai), lexikális kompetencia		frontális bemutató, szemléltetés	képek: Eger, hullámvasút, Opera, szaloncukor (2.melléklet 12.1./A)
	Tanári tevékenységek A tanár képeket mutat a diákoknak, és kérdéseket tesz fel velük kapcsolatban. Pl. felmutat egy, az egri várat ábrázoló képet, és megkérdezi az egyik diákot: Jártál már Egerben? A válaszadást különböző lehetőségek bemutatásával segíti (pl. „Nem, még soha”, „Persze, már többször is” „Még nem, de nagyon szeretnék” stb.) Néhány példamondatot felír a táblára.			Tanulói tevékenységek A diákok megnézik a tanár által mutatott képeket, és a felszólított tanuló válaszol a kérdésre.	
12.2. A forma megalkotása					
A	A megfelelő ige- és főnévcédlák párosítása, és a kívánt forma megalkotása (szóban vagy írásban) 8 perc	grammatikai kompetencia, írás-készség		pármunka, frontális feladatvégzés	kék ige- és piros főnévkártyák (2.melléklet 12.2./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár kialakítja a párokat, és párosonként kioszt tíz igét és tíz főnevet tartalmazó cédulát. Ezután ismerteti a feladatot: a cédulán szereplő szavak logikai párosításával hozzanak létre olyan típusú kérdéseket, amelyeket az előzőekben gyakoroltak. Amikor a diákok elkészültek, közösen ellenőrzik a megoldásokat.			Tanulói tevékenységek A tanulók kiválasztják és egymás mellé helyezik a logikailag összeillő kifejezéseket, és a húsz cédula segítségével (szóban vagy írásban) tíz mondatot alkotnak.	
12.3. A forma szituációba helyezése					
A	Rövid dialógusok létrehozása a megalkotott kérdések alapján 5 perc	beszédkészség	pármunka	gyakorlás	
	Tanári tevékenységek A tanár figyelemmel kíséri a párok munkáját.			Tanulói tevékenységek A párok egymásnak teszik fel a kérdéseket, és válaszolnak rájuk.	
13. „ELVESZTETTEM ZSEBKENDŐMET...” – ELVESZÍTÜNK, ELHAGYUNK SOK MINDENT					
13.1. A népdal meghallgatása – a szöveg ismertetése, bemutatása					
A	A népdal meghallgatása, a szöveg rekonstruálása, daltanulás 10 perc	lexikális kompetencia, beszédkészség, szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia	frontális, egyéni	daltanulás, hallás utáni értés	magnó, a dal hang- hordozón, 13.1./A feladatlap, dalszöveg (1. melléklet 13.1./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK	
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK		
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a diákoknak az elkészített feladatlapokat a hiányos szöveggel és a kottával, kéri őket, hogy olvassák el, és a következő percekben próbálják kideríteni, hogy mi illik az üresen hagyott helyekre. Ezután lejátssza az Elvesztettem zsebkendőmet című népdalt. Megkérdezi, hogy milyen zenedarabnak tartják a hallott művet, majd két mondatban megismerteti őket a népdal fogalmával. Megbeszéli, hogy ki mit értett, miről szól a szöveg, majd ismételt meghallgatják, hogy az esetleg még mindig hiányzó szavakat pótolhassák. A megoldás megbeszélésekor tisztázza, hogy minden érthető volt-e az ismertetésben, világos-e, mit jelentenek az egyes szavak. Végül még egyszer meghallgatják a dalt.</p>			<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók elolvassák a feladatlapot, meghallgatják a dalt, részt vesznek műfajának meghatározásában, majd kitöltik az üresen hagyott helyeken a dal szövegét.</p> <p>Megoldás: elvesztettem – szidott, csókot, péntek – szombat, galambomnak – csókot</p>		
13.2. A hét napjai 📄						
A	<p>Egy betűhálóban megkeresik a hét napjait. 5 perc</p>	lexikális, helyesírási kompetencia		egyéni	játék	13.2./A feladatlap
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a betűhálót tartalmazó feladatlapot, és ismerteti a feladatot. Átlósan, vízszintesen és függőlegesen találhatják meg a hét napjainak elnevezéseit. A megoldást megbeszéli a tanulókkal.</p>				<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók megkeresik a napok neveit.</p>	
13.3. Szókeresés						
A	<p>A párok keressenek olyan a) (összetett) szavakat, szó szerkezeteket, amelyekben szerepel a <i>zseb</i> szó, és b) keressenek diáknyelvi szinonimákat a <i>zsebkendő</i> és a <i>leszid</i> valakit szavakra, illetve c) határozzák meg a különbséget a <i>csók</i> és a <i>puszi</i> között. 10 perc</p>	lexikális, szociolingvisztikai kompetencia		pármunka, frontális	gyűjtőmunka	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár segít feleleveníteni, egyszerű szavakkal megmagyarázni a <i>szinonima</i> és a <i>diáknyelv</i> kifejezések tartalmát. Ismerteti a feladatot, majd közösen ellenőrzik a gyűjtések eredményét. Segítségként: a) kabátzseb, zsebtolvaj, belső zseb; b) zsepi, pézsé; leszúr, lehord, legorombít vkit stb.; c) Kezét csókolom!/Csókolom!, csókolózik, megpuszil, puszit ad stb.</p>		<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók a korábbi magyar nyelvi tapasztalataikat mozgósítva gyűjtenek szavakat, kifejezéseket (2-3), majd megosztják egymással eredményeiket.</p>		
13.4. Mit hagyunk, veszítünk el?					
A	<p>Az új igék használati köre, a segítségükkel létrehozható kifejezések bemutatása, gyakoroltása 1.</p> <p>5 perc</p>	lexikális, grammatikai kompetencia	frontális, egyéni	bemutató	13.4./A feladatlap
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a diákoknak az elkészített feladatlapokat. Megkérdezi tőlük, hogy a mondatokban megjelenő beszédhelyzetekben mely igeidő használatára van szükség. Miután megalkották a formákat, a következő kérdést teszi fel: Milyen helyzetben hallhatjuk a következő kis párbeszédeket? Mit kérdezhetett/válaszolhatott a beszélgetőtárs? Több helyzetleírást is megbeszélnek közösen, többféle reakciót megvitatnak. Ellenőrzik a megoldásokat.</p>		<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók elolvassák a feladatlapot, megoldják, ellenőrzik.</p>		
B	<p>Az új igék használati köre, a segítségükkel létrehozható kifejezések bemutatása, gyakoroltása 2.</p> <p>5 perc</p>	lexikális, grammatikai kompetencia	frontális, egyéni	feladatvégzés	13.4./B feladatlap
	<p>Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a diákoknak az elkészített feladatlapokat, ismerteti a feladatot: Keressétek meg az <i>elveszít</i> igével alkotott kifejezések definícióját, kössétek össze a helyes megoldásokat! Ellenőrzés, megbeszélés.</p>		<p>Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók elolvassák a feladatlapot, megoldják, ellenőrzik. Megoldások: 1-b, 2-d, 3-a, 4-e, 5-c</p>		

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
14. ÜNNEPEK					
14.1. Előkészítés: az ünnep fogalma – születésnap					
<p>A kép megbeszélése, az ünnep fogalmának tisztázása, a csoport szókincsének mozgósítása, kiegészítése</p> <p style="text-align: center;">2 perc</p>	<p>beszédkészség, lexikális kompetencia</p>		frontális	bemutató, előkészítés	<p>kép egy családról az ünnepi asztal körül (2. melléklet 14.1. /A)</p>
Tanári tevékenységek			Tanulói tevékenységek		
<p>A tanár bemutatja a képet. Felteszi a következő kérdések egyikét, vagy akár mindet, illetve ezek alapján a tanulócsoport háttértudásának, szókincsének ismeretében maga is kreatívan alkothat újakat: Mi van a képen?; Mit csinál a család?; Mi történik? stb. A tanár a tanulók segítségével szócsaládok formájában felfrissíti, kiegészíti a témához kapcsolódó szókincsüket.</p>			<p>A diákok megnézik a képet, megvitatják a tanárral, hogy mi látható rajta. Szókincsüket kiegészítik az addig ismeretlen szavakkal.</p>		
14.2. Naptár: mikor mit ünnepelünk?					
<p>Az ünnepek elhelyezése a naptári évben, jellemzőik bemutatása</p> <p style="text-align: center;">10 perc</p>	<p>beszédkészség</p>		pármunka	feladatvégzés	<p>az ünnepek leírása, kártyák (1. melléklet 14.2./A; 2. melléklet 14.2./A/1.); kitöltendő naptár (2. melléklet 14.2./A/2.)</p>
A					

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár felhelyezi a naptártáblázatot a táblára, a diákok párokat alakítanak ki. A pároknak egy-egy (a tanulócsoporthoz létszámától függően esetleg több) ünnepről szóló rövid szöveget ad a mellékletben található közt. Egy központi helyzetű asztalon helyezi el szabálytalanul az ünnepekkel kapcsolatos tárgyakat ábrázoló kártyákat. A szöveg elolvasása és megbeszélése után felszólítja a diákokat, hogy az asztalról válasszanak a bemutatni kívánt ünnepvel kapcsolatos kártyát vagy kártyákat. Elmondja, hogy egy ünnephez több kártya is kapcsolható (legfeljebb kettő).		Tanulói tevékenységek A diákok elolvassák, és párokból megbeszélnek a kapott rövid szövegeket. Megbeszélés után kiválasztják az ünnep(ek)hez kapcsolható tárgyakat ábrázoló kártyá(ka)t.		
14.3. Ünnepek Magyarországon					
A	A diákok ismertetik az ünnepeket, közösen kialakítják a kész naptárat. 15 perc	beszédkészség, grammatikai kompetencia		egyéni, frontális	megbeszélés, értékelés
	Tanári tevékenységek A tanár kihívja a táblához páronként a diákokat, és felszólítja őket, hogy mutassanak be egy-egy (a tanulócsoporthoz létszámától függően esetleg több) ünnepet, s indokolják meg, miért a kezükben lévő kártyákat választották hozzá. A beszámoló végén, helyes választás esetén, felragaszthatják a kártyákat. A tanár elmondja, hogy Magyarországon a névnapot is megünnepeljük. Megemlíti az ünneplésével kapcsolatos szokásokat. Megbeszélnek a diákokkal, hogy van-e olyan keresztnévű tanuló, aki megünnepelheti a névnapját itt-tartózkodása alatt. (Házi feladat: minden diák kiválaszt egy ünnepet, és ír egy rövid fogalmazást arról, hogy hogyan ünneplik meg az ő családjában/országában.)		Tanulói tevékenységek A táblánál páronként bemutatnak egy-egy (a tanulócsoporthoz létszámától függően esetleg több) ünnepet, elmondják, hogy miért a kezükben tartott kártyákat választották, s végül – ha helyesen döntöttek – felragaszthatják a naptárra.		
15. TÖRTÉNELMI MOZAIK – MÚLT IDŐ					
15.1. Bevezetés					
A	A forma bemutatása, felidézése 2 perc	szövegértés		frontális	beszélgetés

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár múlt idejű kérdéseket intéz a diákokhoz néhány fontos eseménnyel vagy dátummal kapcsolatban. Pl. Ki tudja, hogy <u>mi történt 1526-ban?</u> <u>Mikor</u> volt a Rákóczi-szabadságharc Magyarországon?			Tanulói tevékenységek A diákok próbálnak válaszolni, és közben megjegyzik a két kérdéstípust, amely a feladat alapjául szolgál.	
15.2. Az információs szakadékon alapuló párbeszéd					
A	A hiányzó információk megszerzése a többi tanulótól 18 perc	beszédkészség	pármunka, csoportmunka	irányított beszélgetés	15.2./A/1., 15.2./A/2., 15.2./A/3., 15.2./A/4. feladatlapok, tanári példány (1. melléklet 15.2./A)
	Tanári tevékenységek A tanár kiosztja az évszámokat és a fontosabb eseményeket tartalmazó lapok négy változatát. Ismerteti a feladatot: ki kell tölteniük a hiányos részeket a többi tanulónak feltett kérdések segítségével. A munka végén közös ellenőrzés.			Tanulói tevékenységek Minden diák kap egy lapot, majd elkezdnek mozogni a teremben. Tetszőlegesen választott és váltózó partnereket kérdeznek, s közben válaszolnak a nekik feltett kérdésekre, ha rendelkeznek a megfelelő információval. A cél: minden hiányzó információt megszerezni.	
16. TÁJÉKOZÓDÁS MAGYARORSZÁGON (VAGY LEGALÁBBIS A TÉRKÉPÉN)					
16.1. Ismerkedés Magyarország térképével – ráhangolódás					
A	A folyók, égtájak elnevezésének összegyűjtése, felelevenítése 2 perc	lexikális kompetencia, beszédkészség	frontális	bemutató, felfedeztetés	Magyarország térkép (2. melléklet 16.1./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A ráhangoló feladat során a fő- és mellékégtájakat kell megneveztetni, valamint a Duna és a Tisza helyét kell meghatározni. Hagyjunk időt arra is, hogy a diákok tanulmányozzák a kézhez kapott speciális térképet.			Tanulói tevékenységek A tanulók felelevenítik eddigi ismereteiket, valamint tanári segítséggel rendszerezik őket. Megismerkednek a kézhez kapott térképpel.	
16.2. Magyarország-kvíz					
A	A Magyarországgal kapcsolatos ismeretek összegyűjtése, a magyar nagyvárosok földrajzi helyzetének megbeszélése 14 perc	lexikális kompetencia, szövegértés, szociolingvisztikai és pragmatikai kompetencia	kiscsoportos munka, frontális	játékos vetélkedő	9 mezős totószelvény, csoportonként 1 db (2. melléklet 16.2./A)
	Tanári tevékenységek A tanár irányítja a párok kialakítását, majd felolvassa a kvíz egyes kérdéseit (1. melléklet). A megoldást megbeszéli a tanulókkal. Minden csoport annyi várost jelölő kártyát kap, ahány megoldása helyes a szelvényen. Miután beillesztették a térképbe őket, közösen ellenőrzik a megoldást.			Tanulói tevékenységek A tanulók csoportokban döntenek arról, hogy melyik válasz helyes. Annyi várost jelölő kártyát kapnak, ahány találatot értek el a szelvényen. Ezeket kell beilleszteniük a térkép üresen hagyott helyeire. A közös ellenőrzés során ismét használják az égtájak megnevezéseit. Megoldás: 1-c, 2-a, 3-b, 4-a, 5-c, 6-a, 7-c, 8-a, 9-c	
17. OSZTÁLYKIRÁNDULÁS					
17.1. Kirándulás-élmények felelevenítése					
A	Beszélgetés a Magyarországon tett kirándulásokról 3 perc	beszédkészség	frontális	megbeszélés	
	Tanári tevékenységek A tanár megkérdezi a diákoktól, hogy hol voltak a hétvégén, majd azt, hogy merre jártak már Magyarországon, és milyen élményeik voltak. (Pl. Szoktatok kirándulni? Hová utaztatok már Magyarországon? Mit láttatok ott? stb.)			Tanulói tevékenységek A diákok válaszolnak a tanár kérdéseire, elmesélik kirándulás-élményeiket.	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
17.2. Szöveghallgatás					
A	Egy osztálykirándulásról szóló beszélgetés meghallgatása magnóról 15 perc	szövegértés	frontális	bemutató	magnó, 2. melléklet 17.2./A, a beszélgetés szövege (1. melléklet 17.2./A)
	Tanári tevékenységek A tanár magnóról lejátsza a dialógust: először az egészet, aztán részletenként. Az egyes részletek elhangzása után a tanár kérdéseket tesz fel, melyekkel a globális értést ellenőrzi, és tudatosítja a kulcsszavak jelentését. (Pl. Miért nem volt Attila edzésen? Ki tudja, mi a dzsámi?) Válaszol a diákok felmerülő kérdéseire.			Tanulói tevékenységek A tanulók először egyben aztán részenként meghallgatják a szöveget. Válaszolnak a tanár kérdéseire, és megkérdezhetik az ismeretlen szavak jelentését, illetve kérdéseket tehetnek fel a nevezetességekről.	
17.3. Szövegértés ellenőrzése					
A	A szövegértést ellenőrző feladatlap kitöltése 5 perc	szövegértés	egyéni, frontális		magnó, hanghordozó (lásd fent), 17.3./A feladatlap

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár kiosztja a feladatlapokat, és felszólítja a diákokat, hogy miután újra meghallgatták a szöveget, írják be a táblázatba, hogy a dialógus szereplői hová utaztak/utaznak tavaly, az idén és jövőre, valamint hogy milyen nevezetességeket lehet ott látni. Ezután, szakaszonként ismét lejátsza a szöveget. Amikor a tanulók elkészültek a feladattal, közösen ellenőrzik a megoldásokat.		Tanulói tevékenységek A diákok újra meghallgatják a párbeszédet, és kitöltik a táblázatot. Ezután a tanárral közösen ellenőrzik a megoldásokat. Megoldások: idén: Kinga – Pécs (dzsámi) Attila – Sopron, (Tűztorony) tavaly: Kinga – nem tudjuk Attila – Szeged (dóm, zenélő óra), Ópuszteszer (Feszty-körkép) jövőre: Kinga – Debrecen vagy Szeged Attila – Keszthely (Festetics-kastély), Tihany (apátság)		
17.4. Fogalmazás egy emlékezetes kirándulásról					
A	Egy kirándulás eseményeinek, emlékezetes pillanatainak összefoglalása otthoni fogalmazás formájában.	lexikális, szemantikai kompetencia, íráskészség		egyéni	házi feladat
	Tanári tevékenység A tanár megadja a házi feladatként megírandó fogalmazás címét (<i>Egy emlékezetes kirándulásom</i>) és terjedelmét (8-10 mondat).			Tanulói tevékenység A diákok otthon megírják a fogalmazást.	
18. TURISTÁK BUDAPESTEN					
18.1. A feladat bemutatása – idegenvezetés					
A	Ismerkedés egy budapesti műemlékkel 2 perc	szövegértés		frontális	előadás, bemutató, szemléltetés kép az Országházról (2. melléklet 18.1./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár közli a tanulókkal, hogy ő most idegenvezető, a diákok pedig turisták, akik buszos kiránduláson vesznek részt. Ezután felmutat egy képet, amely a Parlamentet ábrázolja, és elmond róla néhány fontos és érdekes tudnivalót: Kedves utasaink! Balra, a Duna partján látják az Országházat, amely Magyarország egyik legnagyobb épülete, valamint – a brit parlament után – a világ második legnagyobb parlamentje. Itt ülésezik az országgyűlés. 1885 és 1904 között épült, Steindl Imre tervezte. Van esetleg kérdésük?</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A diákok figyelnek, és próbálják megérteni a szöveget. Ezután kérdéseket tehetnek fel az „idegenvezetőnek” a parlamentről.</p>		
18.2. Az „idegenvezetők” felkészülése					
A	<p>A nevezetességekről szóló szövegek önálló feldolgozása</p> <p style="text-align: right;">6 perc</p>	szövegértés	egyéni, pármunka	memorizálás	5 db kép (2. melléklet 18.2./A/1.); 5 db szöveg (1. és 2. melléklet 18.2./A/2)
	<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár ismerteti a feladatot: Most ti is idegenvezetők lesztek. Kaptok egy nevezetességet és egy hozzá tartozó szöveget. Olvassátok el, és próbáljátok megjegyezni a legfontosabb információkat, mert ezután nektek kell bemutatnotok a nevezetességet a többieknek. (Szükség esetén hangsúlyozni kell, hogy nem szóról szóra kell megtanulni a szöveget!)</p> <p>A tanár kiosztja a képeslapokat és a szövegeket. A diákok számától függően az egyes tanulók vagy párok, esetleg háromfős kiscsoportok kapnak egy-egy képet. (A szövegeket párok vagy csoportok esetén ajánlatos sokszorosítani.)</p> <p>Miközben a diákok felkészülnek, a tanár válaszol a felmerülő kérdésekre.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A tanulók, miután megkapták a képeket, elolvassák a szöveget. Közben feltehetnek a tanárnak kérdéseket, de párok vagy kiscsoportok esetén egymás között is megbeszélhetik az ismeretlen kifejezéseket.</p>	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
18.3. A nevezetességek bemutatása					
A	Az olvasott szöveg elmondása 12 perc	beszédkészség, szövegértés	egyéni, frontális	előadás, szemléltetés	képek (lásd fent)
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kihívja az osztály elé az első „idegenvezetőt”. Megkéri, hogy mutassa fel a képét, és mondja el, hogy mit tud róla. Mielőtt a diák beszélni kezdene, felhívja a többiek figyelmét arra, hogy nagyon figyeljenek, és szükség esetén kérdezzenek, mert az ismertetések után mindenkinek válaszolnia kell néhány kérdésre az összes nevezetességgel kapcsolatban. A tanár egymás után szólítja fel a diákokat, párok, kiscsoportok esetén kiválaszt egy-egy tanulót. Ha a diákok rákérdeznek egy-egy ismeretlen kifejezésre, magyarázatával segíthet az „előadónak”.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A felszólított diákok kiállnak az osztály elé, felmutatják a képeket, és az olvasottakat elmondva bemutatják az adott nevezetességet. A többiek figyelnek, kérdezhetnek az „előadótól”, esetleg a tanártól.</p>		
18.4. A szövegértés ellenőrzése					
A	Egy rövid, a szövegértést ellenőrző feladatlap kitöltése 3 perc	szövegértés	egyéni, frontális	feladatvégzés	18.4./A feladatlap
<p style="text-align: center;">Tanári tevékenységek</p> <p>A tanár kiosztja a feladatlapokat, majd felszólítja a diákokat, hogy válaszoljanak a feladatlap kérdéseire. A végén közösen ellenőrzik a megoldásokat.</p>			<p style="text-align: center;">Tanulói tevékenységek</p> <p>A diákok kitöltik a feladatlapot, majd részt vesznek a közös értékelésben. Megoldások: A) <i>Szent István jobb keze</i> B) <i>oroszlánok</i> C) <i>angyal</i> D) <i>Nyulak szigete</i> E) <i>rómaiak</i></p>		

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
19. ÜDVÖZLET BUDAPESTRŐL					
19.1. Képeslap írása					
A	Egy üdvözlő képeslap megírása tanári vezetés- sel 3 perc	írás-készség	frontális	szemléltetés, bemutató	írásvetítő, fólia, képeslap (2.melléklet 19.1./A); javasolt szöveg (1. melléklet 19.1./A)
	Tanári tevékenységek A tanár felmutatja a szemléltetésre használt képeslapot. Külön megmutatja a hátoldalát, majd felteszi a fóliát az írásvetítőre. Megcímezi a fólián található levelezőlapot, majd megírja egy fiktív unoka nevében a fiktív nagypapájának. A javasolt szövegben szereplő <i>Sokat gondolkodok Rád...</i> mellett egyéb paneleket is bemutathat (pl. <i>Üdvözlétemet küldöm...-ból, Szeretettel gondolkodok Rád.</i>).			Tanulói tevékenységek A tanulók lemásolják a tábláról a szöveget a füzetükbe.	
B	Egy üdvözlő képeslap megírása önállóan 5 perc	lexikális, szemantikai kompetencia, íráskészség, írásbeli interakció	egyéni, frontális	feladatvégzés	19.1./B feladatlap
	Tanári tevékenységek A tanár felszólítja a diákokat, hogy írják meg egy családtagjuknak, barátjuknak a feladatlapon található képeslapot, röviden meséljenek benne magyarországi élményeikről. A végén közösen meghallgatják és kijavítják néhány diák szövegét, a többiekét beszedi a tanár, és következő órára kijavítja.			Tanulói tevékenységek A tanulók önállóan megcímezik és megírják saját képeslapjukat a feladatlapon. Mikor elkészültek, néhányuk munkáját közösen ellenőrzik.	

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
20. A KIRÁLY ORRA					
20.1. Bevezetés: Mátyás király alakja a mondákban, mesékben					
A	Beszélgetés a mesék, mondák Mátyás királyáról 3 perc	beszédkészség	frontális	megbeszélés, szemléltetés	Mátyás királyt ábrázoló kép, (2. melléklet 20.1./A)
Tanári tevékenységek		Tanulói tevékenységek			
A tanár megmutatja a Mátyást ábrázoló képeket, és ha hallottak róla, a diákok összegyűjtik a Mátyás királyról szóló ismereteiket. (Mindenképpen forduljanak elő a következő szavak: okos, furfangos, álruha, nagy orr.)		A diákok megosztják a többiekkel esetleges ismereteiket. Kérdezhetnek a tanártól, megbeszélhetik, hogy az ő kultúrájukban is van-e hasonló történelmi figura.			
20.2. Szókincsépítés					
A	A történet fontosabb szavainak elsajátítása, ismételése a szókincsépítő feladatlap segítségével 8 perc	lexikális kompetencia	frontális, egyéni	felfedezés	20.2./A feladatlap
Tanári tevékenységek		Tanulói tevékenységek			
A tanár kiosztja a feladatlapokat, amelyet a diákokkal közösen oldanak meg.		A tanulók a tanárral közösen megoldják a feladatlapot Megoldások: 1. népnevek, Tóth-tót-szlovák, Rác-rác-szerb 2. A-a, B-b, C-a, D-b			
20.3. Történetolvasás					
A	A történet első részének feldolgozása kis csoportokban 5 perc	szövegértés	egyéni, csoport	megbeszélés, felfedezés	20.3./A feladatlap; a teljes szöveg (1. melléklet 20.3./A)

LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZÖK
			MUNKA- FORMÁK	MÓDSZEREK	
	Tanári tevékenységek A tanár kialakítja a csoportokat, majd kiosztja a szöveget (<i>A király orra</i> c. történet első részét). Ezután figyelemmel kíséri a csoportok munkáját, probléma esetén segít.		Tanulói tevékenységek A tanulók önállóan elolvassák a szöveget, csoporttársaikkal megbeszélik a problémákat. Szükség esetén a tanár segítségét is kérhetik.		
20.4. Mi történt Mátyás királlyal?					
A	A történet befejezése 5 perc	lexikális, szemantikai kompetencia, íráskészség		csoportmunka feladatvégzés	20.3./A feladatlap
	Tanári tevékenységek A tanár felszólítja a csoportokat, hogy találják ki, mi történhetett Mátyás királlyal, azaz próbálják meg befejezni a megszakadt történetet. Ezután figyelemmel kíséri a csoportok munkáját.		Tanulói tevékenységek A diákok közösen kitalálják a történet végét, majd minden csoport felolvassa a saját variációját.		
20.5. Az anekdota vége					
A	Az eredeti szöveg befejezésének feldolgozása 7 perc	szövegértés		frontális megbeszélés, össze- hasonlítás	20.5./A feladatlap
	Tanári tevékenységek A tanár kiosztja az eredeti szöveg befejezését, majd a diákokkal közösen elolvassák, és összehasonlítják a tanulói változatokkal.		Tanulói tevékenységek Az eredeti anekdota befejezésének közös feldolgozása, a saját változattal való összevetése.		

1. SZ. MELLÉKLET

1.1./A

Ha a tanárnak nincs érdekes története, elmesélheti az alábbi:

Gyerekkoromban az öcsémmel gyakran kaptunk egyforma ruhákat, játékokat. Egyszer karácsonyra egyforma kék sporttáskát kaptunk. Örültünk neki, mert divatos („menő”) volt, és a barátainknak is nagyon tetszett.

Karácsony után pár héttel mindketten elutaztunk. Én Ausztriába mentem síelni az osztállyal, az öcsém pedig úszótáborba. (Kiskora óta úszott.) Ugyanazon a napon indultunk, így előző este bepakoltunk. Persze mindketten vittük az új sporttáskánkat is. Reggel apukánk vitt el minket: engem a buszhoz, az öcsémet pedig a pályaudvarra. Először én szálltam ki, fogtam a cuccaimat, elbúcsúztam tőlük, és futottam a buszhoz, mert már majdnem lekéstem.

Délben érkezünk meg, és néhányan elhatároztuk, hogy azonnal kimegyünk a sípályára. Kinyitottam a sporttáskámat, mert át akartam öltözni, és ... fürdőnadrágokat, úszószemüvegeket és törülközőket találtam benne. Na, meg az öcsém kedvenc könyvét. Először nagyon mérges lettem, de aztán nevetni kezdtem, mert elképzelttem, hogy mit fog csinálni az öcsém az úszótáborban a síruhámmal.

13.1./A

A népdal szövege:

Elvesztettem zsebkendőmet, szidott anyám érte.
Annak, aki megtalálja, csókot adok érte.

Szabad péntek, szabad szombat, szabad szappanozni,
Szabad az én galambomnak egypár csókot adni.

14.2./A

Az ünnepek:

Húsvét

Húsvét előtt tojásokat festünk és díszítünk. Húsvéthétfőn a fiúk és férfiak vízzel vagy kölnivel meglocsolják a lányokat és a nőket. Locsolóverset mondanak, és cserébe piros tojást kapnak.

Karácsony

Magyarországon december 24-én este bontjuk ki a csomagokat a karácsonyfa alatt. A gyerekek az angyaltól vagy a Jézuskától várják az ajándékot. A karácsony esti ünnepi vacsora fontos része egy finom sütemény, a mákos és diós bejgli.

Mikulás

Magyarországon a gyerekekhez december 6-án jön a Mikulás. A gyerekek előző este kitisztítják a cipőjüket vagy a csizmájukat, és kiteszik az ablakba, mert a Mikulás abba rakja a csokit és a kisebb ajándékokat. A Mikulás kísérői a krampuszok, akik a rossz gyerekeknek virgácsot (aranszínűre festett gallyakat) adnak.

Anyák napja

Május első vasárnapja anyák napja, amikor a gyerekek virágot visznek az édesanyjuknak, és megköszönik a szeretetét és gondoskodását.

Március 15.

Március 15-én az 1848-49-es forradalmat és szabadságharcot ünnepeljük, amelynek emlékére nemzeti színű kokárdát viselünk.

Augusztus 20.

Szent István király és az államalapítás ünnepe. Este az emberek a Duna-partról nézik a tűzijátékot.

Október 23.

Október 23-án az 1956-os forradalmat ünnepeljük. Jelképe egy olyan magyar zászló, amelyből kivágták a szovjet típusú címet, ezért lyukas a közepe.

December 31.

December 31-én éjjel az emberek családjukkal, barátaikkal együtt ünnepelnek, esznek-isznak, táncolnak. Búcsúztatják az óévet, és várják az újat. Éjfélkor közösen eléneklik a Himnuszt.

15.2./A

Történelmi mozaik – tanári példány az összes adattal:

896	A magyarok letelepedtek a Kárpát-medencében.
1000	Megkoronázták Szent Istvánt, az első magyar királyt.
1686	Buda felszabadult a török uralom alól.
1837	Irinyi János feltalálta a gyufát.
1848	Pesten kitört a forradalom a Habsburgok ellen Magyarország függetlenségéért.
1873	Pest, Buda és Óbuda egyesülésével létrejött Budapest.
1896	Megépült a kisföldalatti, az európai kontinens első metróvonal.
1937	Szentgyörgyi Albert Nobel-díjat kapott a C-vitamin előállításáért.

1953	A magyar aranycsapat 6:3-ra verte az angol fociválogatottat a Wembley Stadionban.
1980	Farkas Bertalan, az első magyar úrhajós feljutott a világrúbe.
1990	Az első szabad választások Magyarországon a szocialista diktatúra után.

16.2./A

Magyarország-kvíz

1. Hány ember él Magyarországon? a) 8 millió; b) 10 millió; c) 12 millió
2. Mi van a Hősök terén, az oszlop tetején? a) egy angyal; b) egy szárnyas oroszlán; c) Szent István
3. Hol van a budapesti Állatkert? a) A Népligetben; b) A Városligetben; c) A János-hegyen
4. Milyen jármű NEM közlekedik a pesti oldalon? a) sikló; b) troli; c) kisközdalatti
5. Ki volt az első magyar király? a) Attila; b) Árpád; c) Szent István
6. Melyik nem nemzeti ünnep? a) október 13.; b) március 15.;c) augusztus 20.
7. Mikor jön a Mikulás a magyar gyerekekhez? a) december 24.;b) december 13.;c) december 6.
8. Hány metróvonal van Budapesten? a) 3; b) 4; c) 2
9. Milyen sorrendben követik egymást a színek a magyar zászlón? a) zöld-fehér-piros; b) piros-zöld-fehér; c) piros-fehér-zöld

17.2./A

Az elhangzó szöveg:

Osztálykirándulás

- Szia Attila! Miért nem voltál tegnap gitárórán?
- Szia Kinga! Osztálykiránduláson voltunk.
- Hol?
- Sopronban.
- És hány napra mentetek?
- Kettőre. Egy kollégiumban aludtunk, közel a Tűztoronyhoz.
- Mi az a Tűztorony?
- Egy magas torony, még a középkorban építették. Régen onnan figyelték, hol van tűz a városban. Felmentünk a tetejére, onnan látni lehet az egész várost... ti már voltatok az idén kirándulni?
- Persze. Mi Pécsen voltunk.

- Két napig?
- Nem, három.
- És mit csináltatok?
- Hát, a szokásost... megnéztük a várost. Voltunk a dzsámiban, az érdekes volt. És a harmadik napon kirándultunk a Mecsekben.
- Jövőre mi is három napra megyünk. Valószínűleg a Balatonhoz, Keszthelyre.
- Miért? Mi van Keszthelyen?
- Valamilyen kastély... Igen, már emlékszem: a Festetich kastély. Aztán biztos átmegyünk Tihanyba megnézni az apátságot. Az osztályfőnök azt ígérte, hogy hajózni is fogunk a Balatonon. Ti tudjátok, hová mentek jövőre?
- Még nem döntöttük el. Az osztály egyik fele Szegedre akar menni, a másik fele Debrecenbe. Szerintem jobb volna Szeged, mert még soha nem láttam a Tiszát.
- Mi tavaly voltunk Szegeden, hatodikban. Van a Dóm téren egy zenélő óra, az tetszett a legjobban. Átmentünk Ópusztaszerre is, megnéztük a Feszty körképet... és képzelj, ijaztunk is, mint a régi magyarok. De a lányoknak nem nagyon ment...
- Na, persze... Mennem kell, hív az anyukám. Jössz holnap gitárórára?
- Megyek.
- Akkor holnap találkozunk. Szia!
- Szia!

18.2./A./2

A nevezetességek:

Szent István-bazilika

A Szent István-bazilika Budapest legnagyobb temploma. Az V. kerületben van, közel a Deák térhez. A bazilikában van egy híres ereklye, a „Szent Jobb”, amely az első magyar király, Szent István jobb keze.

Lánchíd

A Lánchíd az első kőhíd Buda és Pest között. Széchenyi István ötlete alapján épült.

Egy érdekes történet:

A Lánchíd két végén kőoroszlánok vannak, de ezeknek az oroszlánoknak nincs nyelvük. Amikor Clark Ádám, a híd építője észrevette, hogy a hídja nem tökéletes, a Dunába ugrott.

A történetet mindenki ismeri, de ez csupán anekdota. Valójában a híd egyik láncza elszakadt, és sokan a folyóba estek, köztük Széchenyi és Clark Ádám is.

Hősök tere

A Hősök tere a Városliget mellett van. A tér közepén egy magas oszlop áll, az oszlop tetején egy angyal van. Az oszlop körül van a hét honfoglaló magyar vezér szobra. Hátról, félkörben híres magyar királyok és hősök szobrai állnak. A műemlék 1896-ban épült, 1000 évvel a magyar honfoglalás után.

Margitsziget

A Margitsziget a Duna egyik szigete Pest és Buda között. Régen Nyulak szigetének hívták, mert rengeteg nyúl élt itt. IV. Béla király lányáról, Szent Margitról kapta a nevét, aki itt élt, egy kolostorban. A kolostor romjait ma is megnézhetjük a szigeten.

Aquincum

Aquincum régi római település volt. Romjai Óbudán találhatóak. Itt egy úgynevezett (ún.) kronoszkóp segítségével számítógépes szimulációval megnézhetjük, milyen volt az eredeti ókori település.

19.1./A

A képeslap javasolt szövege:

*„Kedves Nagypapa!
Sokat gondolkodom Rád Budapestről. Nagyon jól érzem magam, és szerencsére jó az idő. Ma a Várban sétáltunk, holnap az Állatkertbe megyünk.
Otthon majd sokat mesélek.*

Csaba”

20.3./A

A teljes szöveg:

A király orra

Mátyás királynak meglehetősen nagy orra volt, ami nagyon jól van – “ha akar, legyen” – azt mondja a kecskeméti ember. Egyszer azonban majdnem bajba került a tekintélyes orra miatt.

Egy nagy várost ostromolt a seregével, és álruhában belopózott a városba, hogy megtudja, hol vannak a gyenge pontjai, hol lehetne könnyen bejutni. Azonban valaki megismerte, és rögtön parancsot adott a város kapuinál álló őrknek, hogy vigyázzanak, ki ne engedjék.

Mátyás megtudta ezt, s hirtelen felvette egy szekeres tót ruháját, és elkezdett egy szekérekereket hajtani maga előtt a kapun kifelé.

A kapuőr látta a siető a tót futni a kerék után, és rákiáltott nevetve:

– Olyan nagy orrod van, mint Mátyás királynak – és egy nagyot csapott a hátára.

A király eltűrte a tréfát, s csak akkor nevetett ő is, mikor már a kapun kívül volt.

Hiába keresték aztán odabenn Mátyás királyt.